

Издаје Недјелом.

Цијена:
За ЦРНУ ГОРУ и АУ-
СТРО-УГАРСКУ (с Бос-
ном и Херцеговином)
на годину 6 ф., на по год.
3 ф., на четврт године 1 ф.
и 50 новина.

За све остале земље у
ЈЕВРОПИ и АМЕРИЦИ: на
годину 20 франка, на по
годину 10 франка, на чет-
врт године 6 франка.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

Лист за политику и књижевност.

Печатња наша се у
познатијим издањима, како
и у издањима осталих листова
на Цетињу, а
који се и у овоме издан-
ју налазе, налазе у Цетињу,
у Ручици, у издању.

За остале плаће и
редакцију, и остале
и на дужи времена.

ЦЕТИЊЕ, 10. Августа.

Обећали смо да ћемо проговорити коју ријеч о устројству и изоставном плану нашег новог наставног завода, речимо: наше учитељско-богословске школе.

Овај завод не би имко бити ни чисти средњи завод, ни гимназије и реалке, ни ниш или стручни завод као што су разни факултети на универзитетима и друге стручне школе.

Он би имко бити нешто помјењано из обојега, у границама и у размјери, који би одговарао нашим потребама и потребама.

Код нас ово мора бити мјешовити завод због тога, што за сад још немамо никаквога средњег завода, који би испуњавао празнину између основне и више стручне наставе.

По нашем школском закону за основне школе дјеча наша морају поћи у школу седме године а свршавају основну наставу за четир године. Кад сврше основне школе, онда им је, по правилу, 11 година. Дјетић од 11 година, већ по самим годинама својим, није ни за какав виши стручни завод, дакле ни за богословију. Али и да је за богословију, шта ће бити с њим, кад изиде из тог завода? Богословски течај траје, речимо три године. Онда ће дјетићу, кад научи богословију, бити 14 година. Питајмо се сад: је ли момче од 14 година за свештеника? И смије ли се оно, по правилима црквеним, примити у свештенике и пронавести за тај чин још у том добу? А кад то не смије да буде, шта ће онда бити од тога момчета, које мора чекати још бар 6 до 8 година, докле буде у положају да се прими службе, за коју се је спремао? За то 6 или 8 година, живећи на дому без посла и занимања, заборавиће и оно што је научно у богословији, те кад би послје 6 до 8 година стекао способност за свештеника, која се тражи по годинама, изгубио би са свјесом ову другу способност, која се тражи ко спрема. И тако би му онда све пропало, јер није није више био за свештеника ни за ратара, а био би само на терет својима. Пропало би му и знатно доба младости, пропала би му и цијела будућност. Не би више ваљао ни себи ни својима, ни држави ни народу.

Да пође у учитеље?

Није ни за то. Момче од 14 година није ни за учитеља, као што није ни за свештеника. У осталом, њему не сметају само године за учитељску службу, него му смета и неспремност његова за то звање, јер у богословији не спремају се младићи за учитеље, него за свештенике. А и не могу се спремати за учитеље све и да би се хтјело то, јер богословски течај од три године једва је довољан и за богословску спрему, а камо ли да би могао примити у себе и свладати сву ону масу од предмета, која се хоће за основно-учитељско.

Рећи ће нам се, да се у бого-

словију не ће примати дјеча од 11 година него младићи од 17 година.

Добро. Но гдје ће се наћи ти младићи од 17 година? Хоће ли се узети иза плаћа и мотике? Онда с овјема треба омет почети све до „и-жале“, и учити их на нове оное што се учи у основној школи, а за то ће требати изјмање двије године. Шта остаје онда за богословију? Једна година! Може ли се за годину дана свладати и најмањи део од онога што треба за богословију? На ово питање не треба ни одговарати.

То је прва крупна приједба.

Друга је ова. Ако се буду узимали у богословију младићи од 17 година, суд ће онда она дјеча, која основну школу изуче у једанаестој години? Они немају куд н'ако дома. Онда им ту пропада цијела четворогодишња основна школска настава и још им пропада шест година у напријед, јер то вријеме морају издигнути код куће, докле дозрију за богословију, а онда опет морају све изнова учити, да би колико толико накладили пропуштено и издигнуто.

Тако не иде никако. Ни један ни други начин не може се усвојити, без велике штете за наставу. Најбоље могу дјеча одмах из основне школе примати у богословију, нити се може оставити, да се тек онда приме, пошто наврше 17 година. Ни у једном ни у другом случају не би се могло од њих баш ништа учинити.

Онда не остаје друго, него да се дјечи из основних школа, када ступе у учитељско-богословски завод, пружи прилика, да се кроз неколико година спремају за више стручне предмете.

Тога ради требало би устројити, да течај учитељско-богословске школе траје најмање шест година.

Онда би се тај шестогодишњи течај могао згодно подијелити на двије равне половине и у њима распоредити предмети тако систематично да цијела настава у овоме заводу одговори практичним потребама, које су с њим скончане.

У првој половини течаја, т. ј. за пуне три године имала би се предавати ученицима оншта знања. Што се у основној школи учио, то би се све имало знати проширити, а протом ваљало би нарочито у обзир узети практичне потребе живота. Што ће будућем свештенику, учитељу, чиновнику бити од потребе да зна кад ступи у јавни живот и отпочне своје звање, на то би ваљало највише обзира узети у овој школи. Тога ради ваљало би се клонити празне „високоучености“, од које се у животу никакве користи не ће имати, а држати се више онога, с чим ће се млади свештеник, учитељ и чиновник суријетати одмах чим погом ступи у јавни живот. Мјесто логаритама, синуса и косинуса, нег се учи познавање разних мјера и мјерања, претварање јединица у друге, претвара-

вање куповина и продаја, главнице и добити и т. д. Мјесто лунања главне око разних кристализација у додешадрима и т. д. нека се учи како ваља боље обрађивати бантине и држати стоку да имамо што више хасне. Мјесто празне нараде са фигурама анафоре, епифоре, епигејесиса, полигенитона и асидентона нека се учи како се пишу писма, молбенице, уговори, обезбине и т. д. Мјесто позлавања космичких појава у васиљени нег се учи познавање себе самога, познавање тијела човјечијег и његових потреба у здравом и болесном стању, и како ваља своју кућу водити и у добром реду и чистоћи одржавати.

Ето на тај начин мислимо ми, да би предуготовни трегодишњи течај учитељско-богословске школе спремио младога ученика и за виши стручни течај као и за будући практични живот.

Нарочито велику вриједност подијемо за изучавање пољодејства (св сточарством) и државне у овој школи. Без та два предмета она не би никако смјела бити. То је од потребе и свештенику и учитељу и чиновнику, чим ступе у јавни живот. С овим знањем о томе, што би изишли из ове школе, они би били прави наставници народа у овоме, што је народу најважније у животу, у ономе од чега народ тако рећи живи. Они би утрли пут ка претку и бољем животу, живљем и издизањем правде и правди својих сународника. Они би луч просвјете изиједи из школе у живот. Онда би школа постала права дојилка живота.

Шестогодишња учитељско-свештеничка школа могла би примити у обзир свој и неколико главних предмета из учитељске школе, те на тај начин, колико се може, спремити за учитељско звање оне, који се том звању буду одали.

И тако, из ове школе могли би изаћи спреми и свештеници и учитељи и нижа чиновници наши, разумије се онолико спреми, колико је нама за данас, према нашим приликама, потребно.

Кад се ове прилике изијене, или боље рећи: с њиховом мијењеном упоредо мијењаће се и цијелоуна настава у нас, на с њом и све школе наше.

За данас довољна би нам била добро устројена и добро управљана учитељско-богословска школа, али шестогодишња и шестогодишња.

Аустро-угарски министар иностраних послова, гроф Калноки, често путје и често се састаје са кнезом Бисмарком.

То није никакво чудо. Знак је то, да су обојица у добром пријатељству, као што су им и државе, чије сподашње послове они обављају. А што увијек гроф Калноки кнезу Бисмарку на поте иде, и то је јасно разумјети, када се на ум узме, да је кнез Бисмарк већ прилично гроуо и отежао, а гроф је Калноки још држећ човјек.

И овога пута, на почетку овога мјесеца, гроф Калноки био је у кнеза

Бисмарка у Берлину и задржавао се тамо неколико дана с њим.

Разумије се, да су све новине пуне свакојаких гласова и тумачења о том саставку. Сваки лист хтио би његово ново и оригинално о томе да изнесе и сваг се усклађава да докучи тајне побуде и цијељи тога саставка.

Не узлазећи с наше стране у ту ствар, ми ћемо овдје само оно савијетити, што о том саставку излазимо у страним листовима.

При тумачењу побуде и цијељи тога саставка листови се дијеле на два табора: једни држе, да ће се између грофа Калнокија и кнеза Бисмарка водити разговор само о политичким стварима, други онет држе да не ће о политичким него искључиво о политичко-економским одношајима између оје царевине. Трећи онет хоће да знају, да ће и једно и друго бити предмет њихова разговора.

Они који прво држе, т. ј. који сматрају да ће се између Бисмарка и Калнокија водити разговор само о политичким стварима, наводе да се овај саставак има сматрати као претходни договор, који је био неопходно нуждан прије саставка нара руског и аустријског у Кромјеру.

Аустро-Угарска и Немачка двије су државе, које су веома једна за другу не само тијесним пријатељством него и правим савезом. Као пријатељи и савезници у реду је, да не чине чинта једна без друге у питањима, која може бити заједнају више или мање у обим њихова савеза. На саставку у Кромјеру — тако умствују ти листови — биће важнијих договора, на може бити и закључака у политичким питањима, која се могу јавити великих интереса обухваћених савезом немачко-аустријским. Тога ради нужно је било, да гроф Калноки пође Бисмарку и да се с њим о свему споразумије прије него што дође на саставак у Кромјеру, гдје би се „ствара“ имале коначно рјешавати.

Докле листови на тај начин тумаче побуде овога саставка, докле им се још може и вјеровати, јер, на пошљетку, у таквом тумачењу не би било ништа неоснованог.

Али кад одмах за тим стану да казују које су то „ствари“ о којима су се Бисмарк и Калноки претходно разговарали у Фарнпу и које ће се данас сјутра „коначно“ рјешавати у Кромјеру, онда се одмах позна, да залазе на прострело поље пустијих комбинација, на којем разудара машта ствара што јој је воља.

Тако једни везе, да ће се на саставку у Кромјеру рјешавати судбина Босне и Херцеговине, те ће се довијети одлука, да се те двије области имају коначно присајединити Аустрији, а та ће се одлука одмах за тим, у почетку мјесеца Септембра, и извести, јер ће тада цар и кнез аустро-угарски доћи са великом свитом на војачку смотру у Пожегу у Славонији, а том приликом насласће „народ“ из Босне и Херцеговине велику депутацију к цару да га замоли, да Босну и Херцеговину, која је за ово пет-шест година осјетила благодети аустро-угарске управе, присаједини монархији аустро-угарској. Да би се овој комбинацији дало колико толико темеља, изводе ти листови, како је данас оншта положај у Једрини угодан за овакав политички пошљај, јер на влади у Инглеској више Гладстон са својим hands off,

него Сомбор који не мари ако ће Аустрија и све до Солуна заузети и освојити. Само, разумејте се, треба и Русија на то да пристаје, а то ће се сад постићи на састанку у Кромјерижу. За остало све је лако.

Други листови вијесу ли тијем задовољни, него још мало даље. Шта је анексија Босне и Херцеговине? Малемиш! Аустрија је позвана да дијела балканско полуострво са Русијом, а о томе ће се погодити сад на састанку у Кромјерижу. Једној једна половина, другој друга.

Могли бисмо читав овај лист испунити пустијем комбинацијама овога рода; али довољно је и ово што смо навели, да се види, шта све може да произвађа машта новинарска, кад се добро загрије и занесе.

Нама ни на ум не пада, да се устанавимо код тих комбинција. Знамо заједно, ако и буде разговора међу царима о подобним питањима, да се ти разговори на тако узвишеном мјесту не могу водити без обзира на постојеће међународне уговоре, који су темељ данашњим одношајима на балканском полуострву и који се не могу једнострано мијењати.

Много реалније схватају ствар они листови, који држе, да је гроф Калноки пошао к кнезу Бисмарку ради договора о трговачко-политичким одношајима између Немачке и Аустро-Угарске.

Оданих се труде и настојавају државници с једне и с друге стране, да сародно-економске одношаје између обе царевине доведу у склад исто онако као што су доведени политички одношаји.

Али, до данас бар била су сва та усилјавања залуду, јер се томе опире животни интереси једне и друге државе.

Кнез Бисмарко хтио би да увуче Аустро-Угарску у царинску (букурџу) заједницу с Немачком. Аустро-угарски државници томе се противе, јер налазе, да би та заједница била гроб пародно-економске, на у слијед тога и политичке самосталности њихове државе.

Ми не можемо знати, је ли кнез Бисмарко баш сазнаоли моменат наплас за згодан, да у овој ствари позиве на сриједу пред грофа Калнокија са одређеним приједлозима. Нека се поређи, да су немачки листови у потпуности пријеме сваку згуду и прилику употребљавали да замутну расправу о овом питању, и да су у томе баш берлински полузванични листови толику ревност развили, да се допшта нимало сумњати не може, да се у овој ствари и у самим мјеродавним круговима њенито одлучно тражило и спремао.

Било како му драго, ми не вјерујемо, да ће и овај царински састанак у том погледу имати ма каквог

успјеха, јер се ствар царинске заједнице са Немачком у аустријским зависним и патристским листовима с истом онаком жестином сузбија као и прије.

У Берлину не могу већ више бити о томе у обмани. Осим често политичких разлога, који су већ сами по себи довољно јак да угуше у књи сваки на ову погодбу односећи се смјер, изказала је и дојакопња тијесва веза између Аустро-Угарске и Немачке на пољу међународне политике, како су различити и нескладни трговачки и пародно-економски интереси обе царевине, тако да ту ни најбоља воља у Бечу и Берлину не помаже, да се та природна противност интереса савлада. Позната је ствар да су трговачко-економски одношаји између обе царевине баш онда најгоре стојали, када су политички одношаји међу њима најбољи били. При најбољој вољи с једне и с друге стране није могло никак поћи за руком, да се барем пронађе основа за погодбу, који би колико толико задовољавала обојестране интересе. При преговорима о тој ствари увијек је излазило на видјело, да се продукција и обрт у Аустро-Угарској и Немачкој тако јак разликују међу собом у суштини и правцу, да једно другом не може служити путем више или мање слободне размијене добара. С немачке стране нуда се Аустро-Угарској под именом царинске заједнице тобож њако приближење на пољу пародно економије, а у самој ствари то није никакво приближење, или боље рећи јест приближење, али с намјером да се с Аустро-Угарском поведе у облику уташине прави пародно-економски рат, у којем би Аустро-Угарска, као слабија страна морала подати. Већ сада нико толико и тако тешких рана не задаје аустријском пољоделству и индустрији као Немачка, па кад се зна, да Бисмарко, као пријатељ Аустро-Угарске, то не чини хитимце, већ што мора, јер га на то приморавају животни интереси Немачке, — кад се то зна, онда од тога нема јачега доказа, да између Аустро-Угарске и Немачке не може бити пародно-економске заједнице, јер их услови обојестране пародно-економске политике упућују на конкуренцију, на узајамно сузбијање, а не на потпомагање.

Док постоје ти услови, дотле не може бити погодбе између Аустро-Угарске и Немачке на пародно-економском пољу, дотле не може бити ни жељене царинске заједнице међу њима. А ти ће услови све дотле постојати, докле год постоје Аустро-Угарска и Немачка као двије државе за себе.

Ако је, дакле, гроф Калноки пошао к кнезу Бисмарку ради те ствари, нама се чини, да и овога пута не ће урадити ништа, и да ће се обоја-

на растати као добри пријатељи, али празнијех шака.

ОДГОВОР

Јоакима патријарха васелекенога и синода Сави Косановићу митрополиту сарајевском *)

Бр. 2887.

Јоаким митрополиту београдском Архиепископу копетити-нополски, новог Рима, и васелекено патријарху.

Преосвештеному митрополиту београдском, и екзарху све Далмације, у светом духу васељубљеноме нам брату и саслужитељу наше смјерности, Господи у Сави, Благодат буди Вам, васељубљено нам Ваше Преосвештенство и мир од Бога!

Од 14. Јунија ове године братско Ваше писмо прочитали смо у нашем светјешем синоду, као и телеграфичку допису од 8. тек. У првом изложили сте, како поднесете свакојаке неугодности; и због дјетињих, како је тешко стање Вашег постојања; и молите да св. мати велика Врба узме у призоре Вашу оставку на митрополију београдску. А у другом молите телеграфично да нам се одговори на Ваше писмо.

Ми смо Вам брзојавом одговорили, да се не може Ваша оставка уважити: зато данас упућујемо Вашем Преосвештенству ову нашу патријаршеску синодалну епископију, с којом препоручујемо Вам, да као вјерни и послушни војници св. православне цркве опомнете се на онога, који је рекло: Драге воље подносим туге, веруге, нужде, тежње и све за Христа, јер кад патим, тад сам кријенак (шпрет), а да одустанете од сваке намјере о оставци; него да и сад ставите руку Вашу на радио пута, не одсрћујући се на оне узроке, о којима Ваше Преосвештенство мисли, да су дали повода Вашој оставци, јер баш у најтежим временима света Христова црква, и православни народ, имају велику потребу од достојних и способних служитеља и пастира, а то се освједочило и у Вашем Преосвештенству, који могу узјачено бранити цркву користећи свога благодативага стада, и право свете православне цркве; и при таквијем Богоугоднијем трудима и занорима окупавају се и позивају добри пастири.

Надамо се да ће и Ваше Преосвештенство, као добри и оробани војници св. православне цркве бити послушни гласу нашем, те продужити свој труд за добро неспоричне (неоспоричне) наше православне вјере, и подвостручити напоре за повјерени Вам од Господа народ, кој ћете разумно руководити, а тако радећи изаште благожелано правитељство Његовог Императорског Величанства, богодубављеног аустријског императора и краља унпреног, који је благоволео кнезу пути свједочити на највечанији и најважнији начин, да православна босанско-херцеговачка црква може рачунати, и може се сигурно у сваком случају ослонити на припомић и заштиту цес. краљ. владе.

И тако чинећи добићете благослов св. матере цркве, и сподобићете се за службеног вијенца од праведног дароватеља Бога, којег благодат и многа милост и буде с нама, 1885 12. Јулија Јонним Косантиним, у Христу васељубљени брат, Бизини Никодим, у Христу васељубљени брат, Халкидон. Каланик, у Христу васељубљени брат, Амасински Софронии.

*) Овај важни акт добијемо на Цариграду посредством нашег поштаног извјештејала у нем. преводу са грчког језика. Уред „Србобран“.

је у Христу васељубљени брат, Серосен Натанајиа, у Христу васељубљени брат, Меленики Проконије, у Христу васељубљени брат, Метимеки Никифор, у Христу васељубљени брат, Дебар. и Вел. Никифор, у Христу васељубљени брат, Самоски Гаврило, у Христу васељубљени брат, Литички Игњатије, у Христу васељубљени брат.

(„Србобран“).

Политички преглед.

О састанку цара у Кромјерижу већ пишу сви листови, без руских, на руски и на широко. Хоће се већ да се по привременим докучи, како ће изгледати тај састанак и шта ће се радити на њему. Већки листови, по свом обичају, већ тјерају свој стари занат, те задијевају с једне стране Русе против Мађара и Пољака, с друге стране Мађаре против Руса и против министра Тафеа. Особито им пада у очи и из тога кују велики кани-тад, што ће на састанку у Кромјерижу бити присутан аустријски министар-пресједник Тафеа, а не ће бити од стране мађарске угарски министар-пресједник Тиса, који полазе у то доба у бачу, а заступаће га у Кромјерижу министар на царском двору, барон Орци. Тијем поводом пише једни дописници из Беча берлинском листу, „Фософам Повинама“, овако:

„Докле цар руски путује у Кромјериж да походи цара аустријског, министар Тиса путује у Остенде. И ако ће га на састанку у Кромјерижу заступати други мађарски министар, барон Орци, ипак не ће бити угодне политичким круговима у Русији ово изостајање Тисе. (Нама се чини да ће им бити све једно. У. Г. II.) Кад аустријски министар-пресједник Франца Јосифа чини цару руском у Кромјерижу своје подворење, учтивоост захтева да то исто чини и угарски министар-пресједник. Тиса је одвећ окретан политичар, а да не би умно бити исто онако поназан, као у своје вријеме гроф Андришија, који је при једном састанку цара у Београду подвукло цара руског у руку. Само обзира на његов парламентарни положај могли су налагати угарском министру-пресједнику, да не иде на овај састанак. При свем том, што је реакција и у Угарској велики напредак учинила, непријатељство к Русији сматра се тамо још и сад као народна вражда, те опозиција у угарском сабору не би пропустила, да из поклонства Тисиног пред царем не кује оружје за напад на претни њега, који нападају не би остали без одјека ни у редовима либералне војне“.

„Нова Сл. Преса“ пак држи, да се не може тако тумачити изостајање Тисе. На против прије ће се виђи Мађари увријеђени на то што ће у Кромјерижу Аустрију заступати министар-пресједник, а Угарску само министар на царском двору.

У даљем течају својих разматрања беошки дописник „Фософам Листа“ овако изјављује:

„Гроф Тафе и министар Орци врате цара Франца Јосифа на састанак са царем Александријом III. у Кромјерижу само за то, што хоће да се освједоче, како им ваља мијењати унутрашњу политику, да би је довели у склад са спољашњом политиком грофа Калнокија. Тежиште одношаја Аустро-је к Русији лежи много мање на балканском полуострву, гдје се тек по који пут изјавом стојећу отвара источни питање, а много више у положају, који Пољаци заузимају у Галицији. Особито се то оважа у потоњој четврти овога вијека, како је од

— Јест! — одговори слушница. — Шта ће нам?

— Реците му, молим вас, нека похита дома. Стару његову слушницу, ударила кал. Зло је, сасвим ало... Ето казала сам што сам имала...

За тијем отиде.

Часак по том, стари медик, јако потресен, хиташе пут своје куће.

Клаудија у толико врину се на Борџији.

— Кака је то локрија? — рече он кад је видје.

У мјесто одговора жена му пружи завежљај и вријећи:

— Преобуци се, брзо!

— Борџије послуша.

— Сад, — настави она, — узми чађе из овака на се огари по образу.

Он учини и то.

— Ајде за мном!

— А гдје ћемо?

— У дворца, да покрадемо накит де-беле госпоње Амади.

— Да крадемо?! — рече Борџије зачућен.

— Грађа нам је изговор... Чим ускочим, угасићем свијеће... Служајте, разумијем ли, случајно нека паше што — ето ја сам смир, или ма што, — из дјетињу колџицу... Тијем је све рече-но... За Естер не треба се брижити, она је и без тога, из самрти...

ЛИСТАК „ГЛАСА ЦРНОГОРЦА“.

Фијакер бр. 13.

Први дио.

АВЕЉ И БЕРТА.

XXX.

(Наставак).

Пошто се поразговораше, стари доктор изаше, а херцег сједи украј кревета и узе руку своје боне вјеренице.

— Није без неке, што доктор, од једном, каже! — рече Клаудија. — Шта би то могла бити?

За позак сата, она и Борђе, бијашу у неизјесености.

Најзад врата се отворише. За доктором уђе нон у собу.

— Ха! — извика Клаудија разбуна, — Естер је, озијета, при свомчању; Бри-љовски пон доташа је да је причести...

крети херцегова сна, валјенуши му име, при кригету: Петар-Сигисмунд Максимил-јан, а најзад уведоше у собу два чести-га сједла из мјеста, два вазјерна кума.

Невољко часака за вјем, Естер-Еле-онора Дерје назва се: херцегова Тур-Волје.

Клаудија Вариа, видјеваши шта би, па пран мах завијехи од чуда, па поближе од јед.

— Вјенчани! — рече она потмулим гласом, обринуши се пут Борђија, — вјенчани! чујеш ли? разумјеш ли? вјенчани!

— Вјенчани? — понови марки сте-нући.

— Да!

— Вјенчање је то ништаво!

— Зашто?

— Јер није испуњено што закон на-ређује!

— Зар си заборавио да закон допу-шта таку везу при самрти?... Вјенчање је добро, ја ти велу, и конач је чех за-конито!

— Ако је тако, све је за нас изгу-бајено!...

— Може бити!

— Како: може бити?... Зар сумњаш?

— Не знам, али прије не што нагу-бимо сасвим надале треба да чекамо.

Клаудија рекавши то, напери још бо-ље дурбиј према омијетљеноме прозору.

...и најбољег истрага, која ће се водити најсајесније док се цијело кривичко дјело не осветли, а за тим ће се извршити законита пресуда. Међу тим, држе се законици, траје смисао богомрежког дјела, а пак човјек...

Тријесак објављеног Мисирџа прегледао је од ње. Њекара г. др. Мишета и на то је да му је глава као језиком малом одручен од осталог тијела, а на осталом тијелу није било никаквих оштећења. Глава је тражена суш у околини, али се није нашао ништа, док се год сутра дан ухаћени аликовни нијеу исповијест, да су је с мјеста убиства под страсом са собом понијели, и тек кад им је у пут отечила бацају су је. Свједу Дошета Краја, укрјат Цетиња. Глава је збога пађена на означеном мјесту и пришњена је за уруп убијеног. Мисирџа, који је сутрадан у мисирџу учешће народа сахрањен.

— Одбор његовог за скупљање прилога у корисност „Зетског Дома“, кој су чланови: г. г. Савић Радонић, Неро Филипов, Николаић, Крсто Вукосавић, Благо Врбица, Ђоко Митанов, поп Ђуро Поповић и Павле Поповић, као што се из данашњег броја нашег листа види, почео је слаати прилог, што је у својој околини скупио. Надају се, да ће и остало, што је већ подложено тамо записано, похути и средњим одбору послати, јер је сад управа велика потреба од новца: разна се на „Зетском Дому“ морала наставити, како би се до зиме овај „Дом“ бар потпуно потпуно вратио и прозорима и тиме осигурао од рђавих времена. Вријеме је, да и остали одбори узмете се пошљавањем новца.

Црногорско Поморство.

Уцци, 4. Августа. — Ове недеље јавили смо вјетрове од I. и IV. четвртица умјерене и лагуне и за вријеме тишину; мало да не ведро и мирно море.

Доједрише:

Траб. при. „Сехани Дерија“, тон. 35, кап. Одо Бег, из Тријешња, крцат разне трговине.
Траб. при. „Хулуе“, тон. 43, кап. Мустафа Јакоба, из Обота, крцат вуле.
Траб. при. „Скутарица“, тон. 26, кап. Мустафа Дави, из Обота, крцат руја.
Траб. при. „Санта Луца“, тон. 15, кап. Винценцо Лаура, из Триши, призан.

Шкуна при. „Амрлае“, тон. 62, кап. Адем Брахим, из Обота, крцат вуле.
Траб. при. „Ређија“, тон. 14, кап. Муртеза Исмаило, из Валоне, крцат жата.
Барка при. „Селомун“, тон. 1, кап. Хадар Исмаило, из Бара, крцат разне трговине.

Брац. при. „Ређија“, тон. 6, кап. Дуло Вукосавић, из Медоне, призан.
Брац. при. „Канарија“, тон. 5, кап. Али Мехмед, из Бојане, призан.
Брац. при. „Панагало“, тон. 5, кап. Али Брахим, из Бојане, призан.
Брац. при. „Раста Стојовић“, тон. 3, кап. Зубер Абдулах, из Бојане, призан.

Одједрише:

Траб. при. „Хулуе“, тон. 43, кап. Мустафа Јакоба, из Обота, крцат вуле.
Траб. при. „Сехани Дерија“, тон. 35, кап. Одо Бег, из Обота, крцат разне трговине.

Шкуна при. „Амрлае“, тон. 62, кап. Адем Брахим, из Обота, крцат вуле.
Траб. при. „Ређија“, тон. 14, кап. Муртеза Исмаило, из Валоне, крцат жата.
Траб. при. „Скутарица“, тон. 26, кап. Мустафа Дави, из Обота, крцат руја.

Брац. при. „Раста Стојовић“, тон. 3, кап. Зубер Абдулах, из Бојане, призан.
Брац. при. „Панагало“, тон. 5, кап. Али Брахим, из Бојане, призан.
Брац. при. „Ређија“, тон. 6, кап. Дуло Вукосавић, из Медоне, призан.

Брац. при. „Дула Моја“, тон. 4, кап. Јосиф Јовановић, из Бојане, призан.
Брац. при. „Скутарица“, тон. 26, кап. Мустафа Дави, из Обота, крцат руја.
Брац. при. „Дула Моја“, тон. 4, кап. Јосиф Јовановић, из Бојане, призан.

Бар. 6. Августа. — Трају и још вјетрови средњи од IV. квадранта преко дана а по ноћи од I. кв., ведро небо и мирно море.

Кана која би била велико благо нека је има већ 2 мјесеца. (Находила је изада већ и тамо ових дана, као што је и код нас падала до мале воде. У.)

Барометар се држи око 76.
Стање температуре Рима: у јулу 21.
31. пр. м. дође из Тријешња и Далмације пароброд Јакоба „Делфин“, тон. 575, кап. Т. Андрић, у ланцу до Крфа.
3. ов. м. дође из Будве траб. при. „Каролина“, тон. 15, кап. Мехмед Али, крцат разне трговине за оидје и Уцци.

5. ов. м. врати се иша поменути пароброд „Делфин“, кап. Т. Андрић, и предјачи као обично, сутра дан своју линију до Тријешња искрцавши овде неколико путника и трговине.

Исти дан дође из Тријешња и траб. при. „Трандафиле“, тон. 22, кап. Ибрахим Осман, крцат разне трговине за оидје и Ошадар.

Телеграм „Гласа Црногорца“.

АТИНА, 5. Августа. — Ратни бродови турски онсјели су острво Самос тобож ради пописа људства, а у ствари самој да брале тамошњег митосарифа који чини зулум хришћанима. Хришћани су замолили велике силе за помоћ и посредовање.

БЕЧ, 10. АВГУСТА. — Данас је објављено званични програм о саставу царева у Кромјеру. Никова Величанства Цар и Царица Русије, велики кнез Наследник, велики кнезови Врбија и Владимир, велика кнегиња Марија Павловна стајуће ће 13. ов. м. у Пичкову, гдје ће бити примљени од заповједника војничких и гувернера Галиције. Цар аустријски и Наследник њен ће у Хулејцу, да сретну Царево-Русије Величанства. Царица аустријска поздравитиће госте руске на железници у Кромјеру, гдје ће чекати и власти грађанске и војничке. Ту ће бити и почасна компанија. Достојанственици државни биће престављени у резиденцији. Ту вечер сјајан театар, за театаром вечера 14. ов. м. јон, доручак и ручак пред поласком. Гире. Воронцов, Камедор, Вудберг, Кауабај, биће у свити руског цара. Генерал Бамберг, Лоповић, мајор Вајзеберг у свити парне руске.

ПРИЛОЗИ ЗА ЗИДАЊЕ

„ЗЕТСКОГ ДОМА“.

(Скупљено на Цегушима).

	фор. нов.
Кап. Неро Серафим	15
Јевто Бузетић	10
Кап. Јово С. Петровић	5
Неро Марко Већер	5
Васо Ђурановић	5
Блажо Иво Врбица	5
Митар М. Радонић	5
Марко Р. Врбица	5
Ђуро Стојков Врбица	5
Неро Р. Радонић	5
Милун Јеков Кривокапић	4
Иво Гороз	4
Иво Илија Врбица	4
Анрија Ђуран	4
Иво Драгов	4
Јоко Шутер	3
Иво Савић	3
Крсто Вукосавић	2
Томо Пејов	2
Иво Перов	2
Вукосав Јоков	2
Неро Ђуран	2
Милун Перов	2
Кап. Мрко	2
Рале Јово	2
Зекко Филипов	2
Нико Јоков	2
Ђуро Мирков	2
Неро Јоков	2
Ђуро Камбелан	2
Јово Крстов	2
Марко Машов	2
Неро Ђуран	1
Ђуро Марков	1
Зекко Јоков	1
Јоко Митров	1
Ђуро Лаов	1
Неро Вукосавић	1
Саво Вукосавић	1
Вукосав Иво	1
Марко Вадол	1
Широ Иво	1
Ерсто Ђуран	1
Неро Ђуран	1
Јово Перов	1
Јоко Марков	1
Крсто Након	1
Мато Слав	1

Неро Марков	1	—
Ђуро Иво	1	—
Свјета фор.	139	—
Ма Пјешњавца (28 бр.)	111	50
Скуна	250	50
Потоња сума	10.925	02
Свјета до сад	11.175	52

Цетиње, 9. Августа 1885.

Средњи Цетињски одбор за скупљање прилога:

М. Памсман. Јово Ђењева.
В. Волетић.

Књижевни огласи.

Изнаша је 5.ти број

„З Е Т Е“

у којем се налази ово:

- 1) 1860—1885. Пјесма Л. К.
- 2) Гете и његова народна свијест. Н. Шмидт др. Лазо Костић.
- 3) Жена по Шопенхауеру.
- 4) Кавач Вакула. Прича из мајорског народног живота. Од Н. В. Гошала. Превео Ч. Ковачевић.
- 5) Књижевне вијести. Друштва.

„Зета“ лист за књижевност и науку, излази на Цетињу сваког четвртка на цјелој табак.

Осаје за Црну Гору Аустро-Угарску, Босну и Херцеговину:

На годину 4 фор. — а. вр.

На по године . . . 2 „ — „

На три мјесеца . . 1 „ — „

За све остале земље:

На годину . . . 15 франка у злату

На по године . . . 8 „ — „

На три мјесеца 4 франка у злату.

Претплата из Црне Горе шаље се управо „уредиштву“ „Зета“ на Цетиње.

Претплата из Аустро-Угарске Босне и Херцеговине нека се шаље поштом са уплатом на г. Петра Рамадановића у Котор.

Претплата из Србије нека се шаље књижици Валожића у Београд.

Из свијех тих крајева ко хоће може слаати претплату и управо на уредиштву „Зета“, али изада само у писаном до Цетиња писму.

Цетиње, 10. Августа 1885.

Уредиштво „ЗЕТЕ“.

Открита на 1885 г. (св. 1. Августа по 1. Јануара 1886 г.) поднеска на большую, политическую, литературную, обществую и гигиеническую газету

„З Д О Р О В Љ Е“

издавану без предварителној цензуре ТРИ РАЗА св. недѣљу.

Газета „Здоровье“, безпреривно излазила је у течену 12 лѣта, у најбоље време перешла к новому издању Н. Н. Подлигајлову и св. 1. Августа с. г. будиће изаћиће у савршеном измѣњеном виду: по новој програми и бољем формату.

Задан и циљ газете „Здоровье“ давати својим читатељима могућност својеручно слѣдити за свјетом савременом: не само за свјетом политиком, правном, науком и искуством и уволити их у неопходности прочитати хороки газете.

У виду овога газета будиће давати се на јавно бољих самосталних одбљав: 1) одбљав правителствених законских и распоряжений, 2) одбљав политических, 3) обществених, 4) литературних, и 5) гигиенических, при чему сваки одбљав будиће подробно разрабатан и отличателно сажато пошто изложени, кити то пријато излучних иностранних издавања, а етати даје сваког сериозног научнаг садржаја будиће общедоступни и популарни.

Такић образом по свому изводи разноврсном и интересном садржају (из „Здоровья“ будиће етати кити да сериозног такти и да легкаго чтения), обљави материјала за читања, общирному формату и дешевизају, „Здоровье“ будиће будиће насталој газетој кити да образлагалног челоука и замбатиће до рога издавања.

Даван общирни и разноврсни материјал за читања и отражају сву живицу и сву разноврсност проявлений,

редакцији имбѣти етати своєю главнѣишою обязанности ставити свовременное, безпристрастное, независимое и правдивое обсуждение являемых на очередь русской жизнью явлений, безъ чего невозможно действительное служение государственными и народными интересами.

Что касается направления, то „Здоровье“ будиће честно служить России и обществу, поставити своими деизмом правду и истину, оно будиће наборником гуманизма, самодѣлности и прогресса.

Издаватель задану давати русскому обществу действительно дешевую газету, вполне доступную не богатому челоуку, интересую по своему содержанию и честнаго направления.

Подписная цена на газ. „Здоровье“ св. доставкою и пересылкою из России на годъ 8 р.; полгода 3 р. 50 к.; пять мѣсяцев 3 р.; четыре — 2 р. 50 к.; три — 2 р. и один — 75 к. За границу: на годъ 8 р.; полгода 4 р. 50 к.; пять мѣсяцев 4 р.; четыре — 3 р.; три — 2 р. 50 к. и один — 1 руб.

Изгородные и городские подписчики со своими требованиями исключительно адресуются в главную контору газет „Здоровье“ (С.-Петербург, Басейная ул. д. № 22) издателю Павлу Никитичу Подлигајлову; кт нему же, кити непосредственно и постоянно принимающему участие в редакцији, обращаются и все лица, имбующия деловыми сношения с редакцией.

Подписка также принимается в Париж, в конторѣ Agence Slave, Place de l'Opera, № 1.

Кт свѣдѣнью подписчиковъ газ. „ОСНОВА“ и „ЗДОРОВЬЕ“

Все подписчики еженедѣльной газет „Основа“, „приотставленной по непредвидѣннымъ отъ издателя причинамъ, будиће замѣтити етати газету „Здоровье“. Последнюю будиће также получать и все етати прежних подписчиков.

(1—3)

ПОШТАРСКИ

„ЗЕТНИ РАСПОРЕД“

поласка и доласка пошта.

ЛИСТНА ПОШТА полази са Цетиња за Котор у недѣљу: предавање до 10 у уру у јутро; у уторник: предавање до 10 у уру у јутро; у четвртак: предавање до 10 у уру у јутро.

Долазн из Котора, у уторник: предавање у 1 уру по по дне; у сриједу: предавање у 12 уру по дне; у четвртак: предавање у 7 уру по по дне; у петак: предавање у 6 уру по по дне, ако пароброд етигне из вријеме у Котор.

ДЕЛИЖАНЦА полази са Цетиња за Котор у четвртак, у 9 уру у утру, предавање у сриједу до 6 уру по по дне.

Долазн из Котора у четвртак у 8 уру по дне, предавање у петак у 8 уру пред подне.

ЛИСТНА ПОШТА полази са Цетиња за Ријеку, Бар, Давидовград, Никшић, Подгорицу и Уцију у понедѣљник, сриједу и суботу, предавање до 11 у уру у јутро.

Долазн из Ријеке, из Бара, из Давидовграда, из Никшића, из Подгорице и из Уцију у уторник, четвртак и недѣљу, предавање у 10 уру у јутро, ако пошта етигне из вријеме.

ДЕЛИЖАНЦА полази за Ријеку, Бар, Давидовград, Никшић, Подгорицу и Уцију у суботу, предавање у петак до 4 уру по по дне.

Долазн у уторник, предавање у 10 уру пред по дне.

Кавцеларија је сваки дан отворена од 8 уру до 12 у јутро и од 4 до 6 по по дне.

Цетиње, 1. Јуна 1884.

Управителство

Кт. црногорске поште.

О Г Л А С И.

Личење Радикално и БРЗО

свијех

БОЛЕСТИ нервозних, ЕПИЛЕПТИЧНИХ И ТАЈНИХ

по мојој сопственој методи. Награда се не тражи напријед него кад болесник оздрави.

Др. проф. А. МАЛАСПИНА члан многих учених друштава 106, Faubourg, St. Antoine 106. Paris

„ЛЕКОВИ СЕ ДАЈУ ПРВКО ПИСМА“

(52—52)